

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA
mint felülvizsgálati bíróság
Pfv.VI.21.491/2009/4.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Horváth & Kecskeméti Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Horváth Géza ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Kelemen Kornél ügyvéd által képviselt alperes ellen kölcsön megfizetése iránt a Pest Megyei Bíróságnál 17.P.21.706/2005. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.165/2009/4. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 100 000 (egyszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak az adóhatóság külön felhívására 1 905 000 (egymillió-kilencszázötezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A felperes a CS. Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: CS. Kft.) ügyvezetője volt, a CS. Kft.-t 2000. július 21. napjával a cégbíróság törölte a cégnyilvántartásból. Az alperes korábban a CS. Kft. tagja volt, 1998-ban azonban a tagsági jogviszonya megszűnt. Az alperesnek szándékában állt a CS. Kft. telephelyét képező ingatlanok megvásárlása, terve szerint a leánya és a felesége alapítottak volna egy gazdasági társaságot és az így létrejött gazdasági társaság vette volna meg a CS. Kft. telephelyét. Az alperesnek azonban ehhez kellő forrása nem állt rendelkezésre, ezért gépjármű értékesítésből kívánta a szükséges összeget fedezni, de az értékesítés nem sikerült. Erre tekintettel ajánlotta a telephely megvételét ismerősének, Sz. L.-nek.

Az 1999. december 7-én kelt társasági szerződéssel az alperes leánya, F. M. és dr. N. Z., valamint az említett Sz. L. megalapították a M. Betéti Társaságot (a továbbiakban: M. Bt), amely végelszámolás alatt áll a cégnyilvántartás adatai szerint. A M. Bt. jegyzett tőkéjét a tagok 60 000 forintban határozták meg, így a telephely megvásárlásához szükséges összeget az 1999. december 7-én kelt kölcsönszerződés értelmében a két kültag, dr. N. Z. és Sz. L. bocsátotta a cég rendelkezésére. A M. Bt. kisebbségi tulajdonosa és képviselője az alperes leánya, F. M. volt. A kölcsönszerződés értelmében a kültagok 31 000 000 forint kölcsönt biztosítottak a cég részére.

1999. december 7-én a M. Bt. és a CS. Kft. között adásvételi szerződés jött létre, amelyben a CS. Kft. eladta a tulajdonát képező cs.-i A. és B. hrsz.-ú ingatlanokat a M. Bt. részére. Az adásvételi szerződés szerint a vételár 20 000 000 forint + ÁFA volt, amelyből a telekingatlan értékét 500 000 forintban határozták meg a felek, a felépítmény vételárát pedig 19 500 000 forintban. A szerződést a CS. Kft. képviseletében a felperes írta alá, a M. Bt. képviseletében pedig F. M.. A két gazdasági társaság ugyanezen a napon ingóságokra vonatkozó adásvételi szerződést is kötött, amelyben 6 250 000 forint összegben, a leltár szerinti ingóságok átruházásában állapodtak meg.

A szerződésekben a felperes a vételár kifizetését a szerződések aláírásával elismerte és nyugtázta. A felperes emellett három darab készpénzfizetési számlát is kiállított a cége képviseletében, amelyekben a telek ingatlan vételárára vonatkozóan 500 000 forint, az ingatlanok felépítménye tárgyában 24 375 000 forint és az ingóságokat illetően 6 250 000 forint összeget tüntetett fel.

2000. január 15-én a M. Bt. képviseletében F. M. hozzájárult ahhoz, hogy a két kültag javára a perbeli ingatlanokra jelzálogjog kerüljön bejegyzésre 31 000 000 forint és járulékai erejéig a kölcsönre figyelemmel.

A felperes 2005. április 1. napján az alperessel szemben a Ptk. 523. § (1) bekezdésére alapítottnan 31 750 000 forint kölcsön megfizetése iránti keresetet terjesztett elő. Előadta, hogy a CS. Kft.-nek, mint tag és ügyvezető 31 750 000 forint összegű tagi kölcsönt nyújtott. Az alperesnek szándékában állt a kft. telephelyének megvásárlása, de a gépjárművei eladásának hiányában ehhez pénzzel nem rendelkezett. Ezért abban állapodtak meg, hogy a felperes elismeri a telephely vételárának felvételét, az általa nyújtott tagi kölcsönt a kft.-nek elengedi, de a későbbiekben a telephely vételárát az alperes fizeti meg közvetlenül a felperes javára. Ezzel a felperes a tagi kölcsönét ténylegesen visszakapja, a telephely pedig az alperes családi cége tulajdonába kerül. A felperes előadása szerint az alperes szóban 2000. március 31-i

határidővel vállalta az összeg megfizetését. A felperes szerint ezt az összeget tehát eddig a határideig ő adta kölcsön az alperes részére. A felperes hivatkozott arra, hogy az alperes a tartozást nem tette vitássá, hosszabb ideig hitegette azzal, hogy a kölcsön visszafizetésére sor fog kerülni.

A felperes másodlagos kereseti kérelemként a Ptk. 6. §-ára alapítottnan kártérítésként kérte az általa érvényesített 31 750 000 forint és ennek 2000. április 1. napjától járó törvényes mértékű kamata megfizetését. Előadta, hogy az alperes magatartása vezette arra a felperest, hogy az adásvételi szerződéseket aláírja és azokban a vételár felvételét nyugtassa.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a felperestől nem kapott kölcsönt. Valóban szó volt arról, hogy a családja által alapított cég venné meg a telephelyet, de erre pénz hiányában nem került sor. Ezért ajánlotta ismerősének, Sz. L.-nek a telephely megvételét és az Sz. L. és társa pénzéből történt meg a M. Bt. útján.

A lefolytatott bizonyítási eljárást követően az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította és a felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Az elsőfokú bíróság szerint a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a per eldöntéséhez szükséges tényeket a felperesnek kellett volna bizonyítania, hiszen neki áll érdekében, hogy azokat a bíróság valónak fogadja el. Így a felperesnek kellett volna azt bizonyítania, hogy közöttük és az alperes között kölcsönszerződés jött létre, valamint azt is, hogy az adásvételi szerződésekben jelzett vételár átvételére nem került sor, szemben az okiratokban foglaltakkal.

Az elsőfokú bíróság részletesen értékelte a tanúbizonyítás eredményeit, ennek alapján megállapította, hogy az adásvételi szerződéssel, mint a Pp. 196. § (1) bekezdése szerinti teljes bizonyítóerejű magánokirattal szemben a felperes által felajánlott bizonyítás nem vezetett eredményre, a felperes nem tudta azt bizonyítani, hogy az abban foglalt nyilatkozatot nem tette meg, vagyis a vételárat nem vette át a vevőtől. A felperes azt sem tudta a perben bizonyítani, hogy az alperesnek kölcsönt adott.

A másodlagos kereseti kérelemmel kapcsolatban a bíróság megállapította, hogy a Ptk. 6. §-ában megjelölt feltételek a perben nem állnak fenn, egyik feltétel lenne, hogy a felperest önhibáján kívül érje kár. A felperes maga sem állította, hogy az alperes őt a saját anyagi helyzetét illetően szándékosan félrevezette volna. A jogügyletben résztvevőknek a saját magatartásuk következményeit maguknak kell viselniük.

A felperes a fellebbezésében elsősorban eljárási hibákra hivatkozott, ezeket a másodfokú bíróság nem találta megalapozottnak. A másodfokú bíróság is értékelte a beszerzett bizonyítékokat, illetve a tanúk vallomásait, ennek alapján arra a megállapításra jutott, hogy az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményét okszerűen mérlegelte. A kihallgatott tanúk a tartozás pontos összegéről, lejáratának idejéről, jogcíméről nyilatkozni nem tudtak, az elsőfokú bíróság tehát jogszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes által állított tartozáselismerés hitelt érdemlően nem bizonyított, a tanúk egy része az alperesi vételi szándékról még a M. Bt. megalapítását megelőzően szerzett tudomást.

A jogerős ítélettel szemben a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben a másodfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával, az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és új eljárásra való utasítását kérte. Kifogásolta, hogy a bíróság az alperest csupán a jóhiszemű eljárás követelményére figyelmeztette, a rosszhiszemű pervitel következményeire a tájékoztatás nem terjedt ki. Hivatkozott arra, hogy a bíróság a felperesre hárította a bizonyítási terhet, ugyanakkor a bizonyítási teherről teljeskörűen és megfelelően nem tájékoztatta. Ez a felperes szerint olyan eljárási szabálysértés, amely okot ad az ítélet hatályon kívül helyezésére. A felperes a felülvizsgálati kérelemben kifogásolta, hogy a bíróság a tanú kihallgatásakor nem rögzítette, hogy a tanú nem elfogult-e a felekkel szemben, illetve olyan tanúk vallomását értékelte bizonyítékként, akik érdektelennek nem minősíthetők, mert az alperes érdekköréhez tartoznak. A bíróság 8. sorszámú végzésében foglaltaknak megfelelően a felperes az alperesi előadásra írásban észrevételt tett, a bíróság azonban ezt nem vonta mérlegelési körébe. Nem vette a bíróság figyelembe, hogy a M. Bt., mint vevő csak formailag fizette meg az eladó CS. Kft. részére a vételárat. Éppen az alperesnek a felperessel szembeni kötelezettségvállalására tekintettel ismerte el a felperes a CS. Kft. képviseletében eljárva a vételár névleges kifizetését (felülvizsgálati kérelem 10. pont).

A felperes a felülvizsgálati kérelemben előadta továbbá, hogy álláspontja szerint a teljes bizonyítóerejű magánokirat valódisága mellett vélelem nem szól, a Pp. 197. § (1) bekezdése szerint annak valódiságát bizonyítani kell, ha azt az ellenfél kétségbe vonja. A felperes szerint a M. Bt. és a két kültagja közötti kölcsönszerződés színlelt szerződés volt, annak valódiságát a M. Bt. üzletvezetője is kétségbe vonta és a felperes is. Ez alátámasztja azt a felperesi állítást, hogy a vételár kifizetésére nem került sor. A M. Bt. mérlegében a tagi kölcsönnyújtás, mint tartozás nem szerepelt. A felperes ugyanakkor a tagi kölcsöne összegét taggyűlési jegyzőkönyvvel igazolta, így nincs jelentősége annak, hogy az egyszerűsített éves beszámolóból nem állapítható

meg, hogy ki és milyen összegű tagi kölcsönt nyújtott a CS. Kft.-nek.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében eljárási szabálysértésekre hivatkozott, amelyeket túlnyomórészt már a fellebbezésében is előadott. Ezzel kapcsolatban a másodfokú bíróság ítélete részletes megállapításokat tartalmaz, amelyekkel a Legfelsőbb Bíróság egyetért.

Emellett a felperes a felülvizsgálati kérelmében a bíróságok Pp. 206. §-a alapján végzett mérlegelését támadta. A Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati ügyekben követett töretlen gyakorlata szerint a felülvizsgálati eljárás keretében a bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdés általában nem vizsgálható és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. Felülmérlegelésre csak igen kivételesen akkor kerülhet sor, ha a tényállás feltáratlan maradt, iratellenes vagy okszerűtlen, illetve logikai ellentmondást tartalmaz. Az adott esetben ez nem állapítható meg.

A felperes a perben arra hivatkozott, hogy az alperes részére kölcsönt nyújtott, azonban a felperes maga sem állította, hogy a kölcsönt az alperes részére ténylegesen átadta volna. Állítása szerint az alperes vállalta a CS. Kft. részére járó, az ingatlanok fejében fizetendő vételár számára történő megfizetését, amelynek fejében a tagi kölcsönéről lemondott.

A bíróságok által megállapított bizonyítatlanság mellett a Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a kereset elutasítása azért is jogszerű, mert a felperesnek nincs perbeli legitimációja az általa állítottak alapján a szerződésekben szereplő vételár érvényesítésére. A gazdasági társaságokról szóló, a szerződéskötéskor hatályos 1997. évi CXIV. törvény (Gt.) 2. §-ának (3) bekezdése értelmében a gazdasági társaság saját cégneve alatt jogképes, jogokat szerezhet és kötelezettségeket vállalhat, így különösen tulajdont szerezhet, szerződést köthet, pert indíthat és perelhető. A Gt. 39. § (1) bekezdése szerint a gazdasági társaságot a vezető tisztségviselők képviselik harmadik személyekkel szemben, valamint bíróságok és más hatóságok előtt.

A felperes maga is azt állította, hogy az eladott ingatlanok a CS. Kft. tulajdonában álltak. Ebből egyértelműen következik, hogy a CS. Kft.-t illette meg az ingatlanokért járó vételár is. A felperes nem tudta azt bizonyítani, hogy a M. Bt. helyett az alperes vállalta a

vételár utólagos kifizetését, de abban az esetben, ha a felperes állítása a perben bizonyítottá vált volna a felperest akkor sem illeti meg a perbeli ingatlanok vételára, hiszen annak nem ő, hanem a CS. Kft. volt a jogosultja. A per megindulásakor a CS. Kft. már nem szerepelt létező céggként a cégjegyzékben, így a felperes annak képviselőjében nem járhat el.

Az ingatlanokat illetően a CS. Kft. és a vevő M. Bt. álltak egymással jogviszonyban, az adásvételi szerződés alapján a CS. Kft. kizárólag a M. Bt.-től követelhetette a vételár megfizetését. A M. Bt. a teljes bizonyítóerejű magánokiratba foglalt adásvételi szerződés értelmében ennek eleget tett, a felperes mint a CS. Kft. képviselője számla kiállításával is igazolta a teljesítést.

Ha a felperesnek a CS. Kft.-vel szemben állt fenn követelése, azt a CS. Kft.-nek járó vételárból más hitelezőkkel együtt érvényesíthette volna. A felperes célja feltehetőleg az volt, hogy a CS. Kft.-hez befolyó vételárból az egyéb hitelezők ne részesüljenek, azt közvetlenül és kizárólag ő maga kapja meg a tagi kölcsöne fejében. Erre azonban jogszerű lehetőség nincs.

A Legfelsőbb Bíróság elfogadhatónak találta az alperesnek azt a következetes előadását, hogy a telephely megvásárlásáról csak addig gondolkodott, amíg lehetőséget látott arra, hogy a gépjárműve értékesítésével pénzhez jusson. Amikor ez nem sikerült, akkor a telephely megvásárlásának szándékától elállt, ezt követően pedig a leánya kisebbségi tulajdonlásával egy külön gazdasági társaság jött létre a telephely megvásárlása érdekében. Nem életszerű, hogy az alperes e gazdasági társaság helyett, amely nem volt családi vállalkozás, vállalta volna a vételár kifizetését.

A Ptk. 523. §-ra alapított kereseti kérelem tehát nem foghat helyt. A felperes az általa előadottak alapján az alperessel szemben közvetlenül igényt nem érvényesíthet.

A kifejtettek alapján a felperes keresetét elutasító jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 274. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül eljárva a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért köteles megfizetni a Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint az alperest képviselő jogi képviselőnek a felülvizsgálati eljárásban felmerült munkadíját. Ennek összegét a Legfelsőbb Bíróság az ügyvédi tevékenységgel arányosan a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése alapján határozta meg, azzal, hogy az az általános forgalmi adót is tartalmazza.

A felperes illetékfeljegyzési jogban részesült, pervesztességére tekintettel köteles megfizetni az illetékes adóhatóság külön felhívására a le nem rótt felülvizsgálati illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2010. március 2.

. Kollár Márta sk. a tanács elnöke, Tamáné dr. Nagy Erzsébet sk.
előadó bíró, dr. Wellmann György sk. bíró.

A kiadmány hitelül:

bírósági írnok